

Купчак Р.М., магістр гр. МЕГ-53

Науковий керівник – Гриб О.М., к. геогр. н.

Одеський державний екологічний університет (ОДЕКУ)

СУЧАСНІ ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ХАДЖИБЕЙСЬКОГО ЛИМАНУ

Вступ. Актуальність роботи пов'язана з тим, що за останні 100 років в басейні Хаджибейського лиману відбулися значні перетворення, основним з яких є зарегульованість стоку річок штучними водоймами та використання лиману для скиду стічних вод м. Одеси. Це призвело до змін гідрологічного та гідрохімічного режиму (змінився клас води з «солоних» на «солонуваті»), підвищилися рівні та зменшилась солоність води, збільшилися концентрації забруднювальних речовин, завислих наносів і шар донних відкладень тощо), гідробіологічного стану (зміни біологічного різноманіття, стану іхтіофауни, «цвітіння» води та замори гідробіонтів тощо) і погіршення екологічного стану особливо в останні 5-10 років.

Постановка задачі та мета роботи. Для оцінки сучасного екологічного стану Хаджибейського лиману перш за все необхідно було визначити всі основні чинники які впливають на його гідроекологічний режим. Метою роботи було збір даних для визначення головних гідроекологічних проблем лиману, встановлення основних чинників, які впливають на його стан, та обрання методів подальшого моделювання умов функціонування водойми (насамперед, водно-сольового режиму), при яких би забезпечувався сприятливий екологічний стан лиману.

Об'єкт дослідження, вихідні матеріали та методи дослідження. Об'єктом дослідження є басейн екосистеми лиману, водно-сольовий режим, хімічний склад води та стан біоти водойми. Вихідними даними є щорічні дані про режим та ресурси поверхневих вод суші, довідники, наукові статті та монографії, звіти з науково-дослідних робіт ОДЕКУ та результати власних натурних спостережень за станом лиману.

Результати дослідження та їх аналіз. Встановлено, що основними проблемами лиману є використання водойми для скиду очищених комунально-побутових вод м. Одеса, побудова гребель (об'їзної дороги та в гирлах річок), водогосподарські перетворення на водозбірному басейні (регулювання стоку річок штучними водоймами), потрапляння в лиман залишків отрутохімікатів і мінеральних добрив з басейну лиману та інших забруднювальних речовин (вище с. Алтестове знаходиться сховище пестицидів, яке останні місяці в неналежному – відкритому, стані), замулення ложа водойми твердими наносами, що потрапляють в лиман частково з водозбору, а більшість – з скидними водами Станції біологічної очистки «Північна». До основних проблем треба також віднести сотні несанкціонованих звалищ сміття на берегах та водозборі лиману.